

Sygn. akt VII U 1557/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 grudnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Monika Popielińska

Protokolant: st. sekr. sądowy Adrianna Mikulska

po rozpoznaniu w dniu 04 grudnia 2013 r. w Gdańsku

sprawy S. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o wysokość kapitału początkowego

na skutek odwołania S. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 05 kwietnia 2013 r. nr (...) - 2013 oraz

z dnia 24 maja 2013 r. nr (...) - 2013

1. umorzyć postępowanie w zakresie rozstrzygniętym decyzją organu rentowego z dnia 24 maja 2013r. ;
2. zmienia zaskarżone decyzje w ten sposób, że zobowiązuje pozwany organ rentowy do ustalenia wysokości kapitału początkowego ubezpieczonego S. G. przy przyjęciu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru 90,16% (dziewięćdziesiąt 16/100 procent);
3. w pozostałym zakresie oddala odwołania ;
4. znosi wzajemnie między stronami koszty postępowania w sprawie.

/ Na oryginale właściwy podpis. /

Sygn. akt VII U 1557/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 05 kwietnia 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. ustalił ubezpieczonemu S. G. kapitał początkowy. Do ustalenia wartości kapitału początkowego Zakład przyjął podstawę wymiaru kapitału początkowego w kwocie 946,92 zł. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 77,56%. Zakład przyjął 11 lat, 7 miesiące i 8 dni okresów składkowych. Kapitał początkowy ustalony na dzień 01 stycznia 1999 r. wyniósł 64.265,41 zł (k. 40 akt (...)).

Odwołanie z dnia 07 maja 2013 r. od powyższej decyzji wniósł ubezpieczony S. G., żądając zmiany zaskarżonej decyzji, zarzucając przyjęcie przy jej wydawaniu niewłaściwego stanu faktycznego w zakresie wysokości wynagrodzeń uzyskiwanych przez ubezpieczonego oraz okresów podlegających przyjęciu do ustalenia wartości kapitału początkowego. Zażądał on uwzględnienia przy obliczaniu:

1. dodatków przewidzianych w zakładowym systemie wynagrodzeń G. w B.
 - a. za staż pracy liczony od dnia 06 grudnia 1977 r. w wysokości 5% wynagrodzenia
 - b. za funkcję mistrza dyplomowanego w kwocie 750 zł od dnia 01 lutego 1979r.
 - c. za pracę na III zmianie
2. stałego składnika wynagrodzenia, premii zadaniowej (regulaminowej) naliczanej proporcjonalnie do wartości wykonanego w danym miesiącu planu produkcji, w wysokości od 10% do 20% wynagrodzenia – poprzez przyjęcie średniej wysokości tej premii jako 20% wynagrodzenia
3. kwot wynagrodzeń stanowiących podstawę do ustalenia kapitału początkowego zgodnie z aktami osobowymi (angażami i listami płac) za okres od dnia 01 stycznia 1979 r. do dnia 30 czerwca 1980 r.
4. jako okresu składkowego okresu uiszczania składek z tytułu ubezpieczenia społecznego w czasie wykonywania działalności gospodarczej od dnia 01 czerwca 1980 r. (k. 2-4 akt sprawy).

W odpowiedzi z dnia 25 czerwca 2013 r. na odwołanie ubezpieczonego pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie.

W uzasadnieniu wskazał, iż wysokość zarobku za lata 1971-1980 pozwany ustalił na podstawie dodatkowo przedłożonych angaży, umowy o pracę oraz kartotek zarobkowych i zasiłkowych za lata 1979-1980 – uwzględniając tylko stałe składniki wynagrodzenia (wynagrodzenie zasadnicze i dodatek funkcyjny), nie uwzględniając zaś premii regulaminowej w braku dowodów stwierdzających jej wysokość. Nie uwzględniono również dodatku za staż, pomimo zapisu w piśmie zakładu pracy z dnia 13 września 1979 , bowiem kwoty podane w rubryce „dodatki” w tych kartotekach nie odpowiadają wysokości dodatku za wysługę lat wynikającego z tego pisma (procent miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego: 5% z dniem 06 grudnia 1977 r., 10% z dniem 06 grudnia 1982 r. itd.) (k. 7-8 akt sprawy).

Decyzją z dnia 24 maja 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. ponownie ustalił ubezpieczonemu S. G. kapitał początkowy. Do ustalenia wartości kapitału początkowego Zakład przyjął podstawę wymiaru kapitału początkowego w kwocie 1.095,99 zł. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 89,77%. Zakład przyjął 30 lat, 2 miesiące i 8 dni okresów składkowych. Kapitał początkowy w ten sposób ustalony wyniósł 144.494,24 zł (k. 50 akt (...)).

Odwołanie z dnia 26 czerwca 2013 r. od powyższej decyzji wniósł ubezpieczony S. G., żądając zmiany zaskarżonej decyzji, zarzucając przyjęcie przy jej wydawaniu niewłaściwego stanu faktycznego w zakresie wysokości wynagrodzeń uzyskiwanych przez ubezpieczonego oraz okresów podlegających przyjęciu do ustalenia wartości kapitału początkowego. Powielił on również swoje żądania, zaprezentowane w odwołaniu od decyzji z dnia 05 kwietnia 2013 r. (k. 29-30 akt sprawy).

W odpowiedzi z dnia 25 czerwca 2013 r. na odwołanie ubezpieczonego pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie, jak również o połączenie spraw odwołań ubezpieczonego od obydwu decyzji dotyczących ustalenia jego kapitału początkowego do wspólnego rozpoznania.

W uzasadnieniu organ przedstawił ponownie argumentację jak w odpowiedzi na odwołanie skarżącego od pierwszej decyzji. Nadto wyjaśnił, iż decyzją z dnia 24 maja 2013 r. ponownie ustalił wysokość kapitału początkowego ubezpieczonego – przyjmując jego zarobki za lata 1972-1980 jako korzystniejsze (za 1981 r. przyjęto podstawę

wymiaru składek w tym okresie), równocześnie uwzględniając w wymiarze stażu pracy okres opłacania składek z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej od dnia 01 czerwca 1980 r. do dnia 31 grudnia 1998 r. (k. 31-32 akt sprawy).

Zarządzeniem z dnia 22 sierpnia 2013 r. Sąd na zasadzie art. 219 k.p.c. połączył sprawy w/w odwołań do wspólnego rozpoznania i dalszego prowadzenia pod sygn. akt VII U 1577/13 (k. 34 akt sprawy).

Na rozprawie w dniu 25 września 2013 r. skarżący sprecyzował, iż wnosi o ustalenie jego kapitału początkowego z uwzględnieniem zarobków za okres zatrudnienia w Zakładzie (...) w B. od dnia 06 grudnia 1972 r. do dnia 31 grudnia 1978 r. – bowiem za okres ten nie zachowały się kartoteki płacowe, z uwzględnieniem danych o zarobkach zawartych w aktach osobowych ubezpieczonego (angaże), przy przyjęciu dodatkowo premii regulaminowej w wysokości 20% wynagrodzenia adekwatnie jak w istniejących kartotekach zarobkowych za lata 1979-1980, dodatku za III zmianę w wysokości 18% wynagrodzenia za pracę w godzinach nocnych oraz 5% dodatku stażowego za okres od dnia 06 grudnia 1977 r. (k. 42-43 akt sprawy).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony S. G., urodzony w dniu (...), z zawodu technik grabież, pracował zawodowo w okresie od dnia 07 sierpnia 1968 r. do dnia 31 maja 1980 r., następnie od dnia 01 czerwca 1980 r. nadal prowadząc pozarolniczą działalność gospodarczą.

okoliczności bezsporne, vide: kwestionariusz okresów składkowych i nieskładkowych – k. 3 akt (...), świadectwa pracy – k. 8-11 akt (...)

W okresie od dnia 06 grudnia 1972 r. do dnia 31 maja 1980 r. ubezpieczony był zatrudniony w (...) Zakładach (...) w S.Zakładzie (...) w B. na stanowisku mistrza działu wykańczalni.

W powyższym okresie wnioskodawca uzyskał następujące wynagrodzenie, od którego odprowadzane były składki na ubezpieczenia społeczne:

- od dnia 06 grudnia 1972 r. do dnia 30 kwietnia 1973 r. – 2.200 zł
- od dnia 01 maja 1973 r. do dnia 31 października 1973 r. – 2.300 zł + 300 zł dodatek funkcyjny
- od dnia 01 listopada 1973 r. do dnia 31 lipca 1974 r. – 2.500 zł + 300 zł dodatek funkcyjny
- od dnia 01 sierpnia 1974 r. do dnia 31 lipca 1975 r. – 2.800 zł + 400 zł dodatek funkcyjny
- od dnia 01 sierpnia 1975 r. do dnia 31 lipca 1976 r. – 3.100 zł + 400 zł dodatek funkcyjny
- od dnia 01 sierpnia 1976 r. do dnia 30 kwietnia 1978 r. – 3.400 zł, w tym od dnia 06 grudnia 1977 r. – 3.400 zł + 5% dodatku stażowego za wysługę lat
- od dnia 01 maja 1978 r. do dnia 31 grudnia 1978 r. – 3.700 zł + 5% dodatku stażowego za wysługę lat.

dowód: akta osobowe ubezpieczonego – osobna teczka w aktach sprawy, kopia dokumentacji pracowniczej – k. 13-31 akt (...), zeznania ubezpieczonego i świadka S. K. – protokół skrócony k. 42-43 akt sprawy, protokół elektroniczny k. 44 akt sprawy

Decyzją z dnia 05 kwietnia 2013 r. pozwany organ rentowy ustalił ubezpieczonemu kapitał początkowy. Do ustalenia wartości kapitału początkowego Zakład przyjął podstawę wymiaru kapitału początkowego w kwocie 946,92 zł. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 77,56%. Zakład przyjął 11 lat, 7 miesiące i 8 dni okresów składkowych. Kapitał początkowy ustalony na dzień 01 stycznia 1999 r. wyniósł 64.265,41 zł.

Wysokość zarobków za lata 1971-1980 pozwany ustalił na podstawie dodatkowo przedłożonych angaży, umowy o pracę oraz kartotek zarobkowych i zasiłkowych za lata 1979-1980 – uwzględniając tylko stałe składniki wynagrodzenia (wynagrodzenie zasadnicze i dodatek funkcyjny), nie uwzględniając zaś premii regulaminowej w braku dowodów stwierdzających jej wysokość. Nie uwzględniono również dodatku za staż, pomimo zapisu w piśmie zakładu pracy z dnia 13 września 1979, bowiem kwoty podane w rubryce „dodatki” w tych kartotekach nie odpowiadają wysokości dodatku za wysługę lat wynikającego z tego pisma (procent miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego: 5% z dniem 06 grudnia 1977 r., 10% z dniem 06 grudnia 1982 r. itd.)

dowód: decyzja o ustaleniu kapitału początkowego z dnia 05 kwietnia 2013 r. – k. 40 akt (...)

W związku z zarzutami podniesionymi w odwołaniu od w/w decyzji, kolejną decyzją z dnia 24 maja 2013 r. organ rentowy ponownie ustalił ubezpieczonemu kapitał początkowy. Do ustalenia wartości kapitału początkowego Zakład przyjął podstawę wymiaru kapitału początkowego w kwocie 1.095,99 zł. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 89,77%. Zakład przyjął 30 lat, 2 miesiące i 8 dni okresów składkowych. Kapitał początkowy w ten sposób ustalony wyniósł 144.494,24 zł.

Przy wydawaniu tejże decyzji przyjęto zarobki skarżącego za lata 1972-1980 jako korzystniejsze (za 1981 r. przyjęto podstawę wymiaru składek w tym okresie), równocześnie uwzględniając w wymiarze stażu pracy okres opłacania składek z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej od dnia 01 czerwca 1980 r. do dnia 31 grudnia 1998 r.

dowód: decyzja o ponownym ustaleniu kapitału początkowego z dnia 24 maja 2013 r. – k. 50 akt (...)

Wykonując zobowiązanie Sądu, pozwany dokonał hipotetycznego wyliczenia kapitału początkowego. Do ustalenia wartości kapitału początkowego Zakład przyjął podstawę wymiaru kapitału początkowego w kwocie 1.100,75 zł. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 90,16%. Zakład przyjął 30 lat, 2 miesiące i 8 dni okresów składkowych. Kapitał początkowy ustalony na dzień 01 stycznia 1999 r. wyniósł 144.882,98 zł.

dowód: hipotetyczna decyzja pozwanego o przyznaniu emerytury (brak daty) – k. 52 akt sprawy

Dokumentacja w postaci kartoteki zarobkowej ubezpieczonego za sporny okres lat 1972-1978 uległa zniszczeniu na skutek zalania miejsca jej przechowywania przez zakład pracy.

dowód: zeznania ubezpieczonego – protokół skrócony k. 42-43 akt sprawy, protokół elektroniczny k. 44 akt sprawy

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach ZUS, przedłożonych przez ubezpieczoną w toku postępowania przed Sądem. W ocenie Sądu Okręgowego brak jest podstaw by kwestionować prawdziwość, rzetelność dokumentów zgromadzonych w sprawie. Sąd zważył, iż dowody te układają się w spójną całość.

Sąd równocześnie przy ustalaniu stanu faktycznego w sprawie posiłkował się zeznaniami ubezpieczonego S. G. oraz świadka S. K., których zeznania uznał za miarodajne i wiarygodne w zakresie, w jakim znajdują one odzwierciedlenie w pozostałym materiale dowodowym (dokumentacji osobowej i aktach rentowych).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołania ubezpieczonego S. G. od zaskarżonych decyzji pozwanego są częściowo zasadne i w tym zakresie zasługują na uwzględnienie.

Równocześnie, wobec faktu, iż organ rentowy decyzją z dnia 24 maja 2013 r. dokonał ponownego ustalenia wysokości kapitału początkowego skarżącego z uwzględnieniem zarobków za lata 1972-1981 jako korzystniejszych od przyjętych uprzednio zarobków za lata 1971-1980 oraz przyjął wyższy staż ubezpieczeniowy wnioskodawcy – zasadnym było, w ocenie sądu, umorzenie postępowania odwoławczego od decyzji pozwanego z dnia 24 maja 2013 r. w części dotyczącej

czasookresu, za który do ustalenia ponownie kapitału początkowego przyjęto zarobki z lat 1972-1981 na podstawie art. 477¹³ k.p.c. postanawiając jak w punkcie 1 wyroku.

Zgodnie z art. 173 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1440 ze zm.), dalej: ustawa, dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek ustala się kapitał początkowy. Kapitał początkowy stanowi równowartość kwoty obliczonej według zasad określonych w art. 174 pomnożonej przez wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwanie życia ustalone zgodnie z art. 26 ust.3 dla osób w wieku 62 lat. Wartość kapitału początkowego ustala się na dzień wejścia w życie ustawy tj. na dzień 01 stycznia 1999 r.

W myśl art. 174 ust. 1 powyższej ustawy kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12. Stosownie do treści art. 174 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

- 1)okresy składkowe, o których mowa w art. 6,
- 2)okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5,
- 3)okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-4 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.

Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 1 stycznia 1999 r. Odesłanie z art. 174 ust. 3 ustawy do wymienionych w nim przepisów oznacza, że zasady ustalania podstawy wymiaru kapitału początkowego są takie same, jak zasady ustalania podstawy wymiaru emerytur i rent. Ogólne zasady ustalania tej podstawy uregulowane są w art. 15 ust. 1 ustawy, zgodnie z którym podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę. Prawo wyboru okresu kolejnych 10 lat kalendarzowych ograniczone jest w przypadku ustalania podstawy wymiaru kapitału początkowego do lat 1980-1998. Natomiast według art. 15 ust. 6 tejże ustawy, na wniosek ubezpieczonego podstawę wymiaru emerytury lub renty może stanowić ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu.

Stosownie do treści art. 116 ust. 5 w związku z art. 194 tej ustawy oraz § 20 punkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. z 1983 r. nr 10 poz. 49 ze zm.), dalej: rozporządzenie, środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość zarobku lub dochodu stanowiącego podstawę wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia zakładów pracy wystawione według wzoru ustalonego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych albo legitymacja ubezpieczeniowa zawierająca wpisy dotyczące okresów zatrudnienia i wysokości osiągniętych zarobków.

Jak bowiem wynika z przepisu, do wniosku w sprawie przyznania świadczeń powinny być dołączone dowody uzasadniające prawo do świadczeń i ich wysokości, określone w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego. Takie stanowisko wyraził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 28 marca 2001 r., sygn. akt II UKN 297/00, OSNP 2002/23/577, Lex nr 48122). Dopuszczalne przed Zakładem Ubezpieczeń Społecznych dowody w celu wykazania prawa do świadczenia określa rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. z 1983 r. nr 10, poz. 49 ze zm.).

Należy jednak zwrócić uwagę na to, że zgodnie z ugruntowanym orzecnictwem i utartą praktyką w postępowaniu przed sądem ubezpieczeń społecznych nie obowiązują ograniczenia, co do środków dowodowych stwierdzających wysokość zarobków lub dochodów stanowiących podstawę wymiaru emerytury lub renty a także kapitału początkowego określone w § 20 rozporządzenia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997r., sygn. akt II UKN 186/97, OSNP 1998/11/342). W postępowaniu sądowym mogą być więc przeprowadzone dowody z innych dokumentów niż wymienione w § 20 rozporządzenia. W sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych w postępowaniu sądowym zgodnie zatem z treścią art. 473 k.p.c. nie stosuje się także przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu z zeznań świadków i przesłuchania stron. W postępowaniu przed sądem, także wówczas, gdy przedmiotem sporu jest podstawa wymiaru świadczeń ubezpieczeniowych, fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie mogą być dowodzone wszelkimi dostępnymi środkami, a do sądu należy ocena ich wiarygodności (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 04 marca 1997r., sygn. akt III AUa 105/97, Apel-W-wa, 1997/2/7; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku III AUr 294/93, PS-wkl. 1994/3/6).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy należy podkreślić, iż skarżący już w odwołaniach w sposób przejrzysty i czytelny sformułował żądanie, wnosząc o uwzględnienia przy obliczaniu:

1. dodatków przewidzianych w zakładowym systemie wynagrodzeń G. w B.
 - a. za staż pracy liczony od dnia 06 grudnia 1977 r. w wysokości 5% wynagrodzenia
 - b. za funkcję mistrza dyplomowanego w kwocie 750 zł od dnia 01 lutego 1979 r.
 - c. za pracę na III zmianie
2. stałego składnika wynagrodzenia, premii zadaniowej (regulaminowej) naliczanej proporcjonalnie do wartości wykonanego w danym miesiącu planu produkcji, w wysokości od 10% do 20% wynagrodzenia – poprzez przyjęcie średniej wysokości tej premii jako 20% wynagrodzenia
3. kwot wynagrodzeń stanowiących podstawę do ustalenia kapitału początkowego zgodnie z aktami osobowymi (angażami i listami płac) za okres od dnia 01 stycznia 1979 r. do dnia 30 czerwca 1980 r.
4. jako okresu składkowego okresu uiszczania składek z tytułu ubezpieczenia społecznego w czasie wykonywania działalności gospodarczej od dnia 01 czerwca 1980 r.

W ocenie Sądu Okręgowego niewątpliwie za zasadne należało uznać żądanie odwołania w zakresie dodatku stażowego w wysokości 5% wynagrodzenia zasadniczego, jaki ubezpieczony miał uzyskiwać od dnia 06 grudnia 1977 r. (punkt 1a powyżej). Podstawę tego rozstrzygnięcia stanowi dokument Dyrektora Zakładu z dnia 13 września 1979 r., wskazujący na nabycie przez S. G. prawa do dodatku za wysługę lat w wysokości 5% miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego z dniem 06 grudnia 1977 r. (k. 26 akt rentowych). Okoliczności tych, co prawda nie potrafił potwierdzić w sposób jednoznaczny świadek S. K., jednakże decydujące znaczenia mają jednakże, w ocenie sądu, zapisy potwierdzające przysługiwanie dodatku i jego wysokość we wskazanych powyżej dokumentach.

Zdaniem Sądu Okręgowego w postępowaniu wykazane i udowodnione zostało również, iż ubezpieczony otrzymywał w latach 1973-1978 dodatek funkcyjny, związany z zatrudnieniem go na stanowisku mistrza dyplomowanego (1973 – 300 zł, 1974-1976 – 400 zł) – który to składnik wynagrodzenia potwierdzają poszczególne angaże w aktach osobowych i aktach rentowych. Nadto okoliczności powyższe opisywał w swoich zeznaniach ubezpieczony, jak również wspominał o takim dodatku świadek K., zaś zgromadzona w aktach dokumentacja pozwoliła doprecyzować czasookres, w którym składnik ten skarżący otrzymywał, jak również jego wysokość w poszczególnych okresach.

Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw, aby uznać, iż S. G. otrzymywał od dnia 01 lutego 1979 r. dodatek za funkcję mistrza dyplomowanego w kwocie 750 zł (na co wskazuje angaż z dnia 09 lutego 1979 r. oraz kartoteka płacową za ten okres) bowiem z dokumentacji nie wynika jednoznacznie, na jaki okres (do kiedy) dodatek ten został przyznany oraz był

wypłacany. Nie sposób było również uwzględnić żądanie ubezpieczonego dotyczące uwzględnienia dodatku za pracę na III zmianie w zakładzie pracy. Ubezpieczony zeznawał co prawda, iż w ramach III zmiany pracował po 7 godzin dziennie w godzinach 20:00-3:00, przy czym zmieniał się w tym zakresie z innym mistrzem: przez dwa tygodnie przychodził poza I zmianą na II zmianę, a następnie przez kolejne dwa tygodnie poza I zmianą pracował na III zmianie, jednakże taki składnik wynagrodzenia nie wynika z żadnego z dokumentów zgromadzonych w aktach osobowych ani aktach rentowych, jak i brak danych o jego wysokości jak i dni i liczby godzin przepracowanych z uwzględnieniem tego dodatku, nawet przy przyjęciu za wiarygodne twierdzeń ubezpieczonego, iż taki dodatek otrzymywał.

Analogicznie Sąd przyjął, iż skarżący S. G. nie udowodnił uzyskiwania kolejnego podnoszonego przez niego składnika w postaci premii zadaniowej (regulaminowej). W tym zakresie jego stanowiska nie odzwierciedlają dokumenty zgromadzone w sprawie – dodatek taki nie widnieje w angażach, okoliczności tych nie potwierdził również świadek K. (który wspominał o premii, mającej sięgać aż 90%, z rozbićciem na 50% za plan ilościowy oraz po 20% za plan jakościowy i wydajność – jednakże taki składnik wynagrodzenia nie znajduje również odzwierciedlenia w aktach). Poszczególne angaże w swojej treści odsyłają bowiem do składnika w postaci premii wynikającej z regulaminu premiowania – brak jest jednak konkretnych dokumentów, z których wynikałoby jednoznacznie, iż premia taka była ubezpieczonemu przyznawana oraz w jakim okresie i w jakiej konkretnie kwocie. Dla ustalenia wysokości podstawy wymiaru składek zgodnie z ugruntowanym już w tej mierze orzecnictwem sądów powszechnych koniecznym jest wykazanie faktycznych zarobków, nie ich średniej czy hipotetycznej wysokości, a nadto wykazanie, iż od konkretnej wnioskowanej kwoty były odprowadzone składki na ubezpieczenie społeczne. Powyższemu obowiązkowi ubezpieczony nie sprostował. Sąd Okręgowy pragnie przy tym podkreślić, iż w żadnym wypadku nie jest możliwe przyjęcie stanowiska ubezpieczonego – który wskazywał, iż dodatek ów miał osiągać wymiar od 10% do 30% wynagrodzenia zasadniczego, i postulował przyjęcie jego uśrednionego wymiaru na poziomie 20% wynagrodzenia zasadniczego. Byłoby to bowiem wyliczenie absolutnie nierzetelne, nadto całkowicie uznaniowe, któremu odmówić należałoby waloru wiarygodności z powodu braku jakichkolwiek danych o konkretnych kwotach, w jakich w poszczególnych miesiącach pracy dodatek ów miał być wypłacany.

Analiza zeznań ubezpieczonego prowadzi do konstatacji, iż składniki wynagrodzenia – w tym premie i dodatki – wynikać powinny w jego ocenie z angaży i dokumentacji osobowej, zatem tym bardziej w świetle takiego stanowiska trudno jest przyjąć do wyliczenia kapitału początkowego składników w tych dokumentach nie uwzględnionych i z nich nie wynikających.

Podkreślić w tym miejscu należy, iż dla poczynienia wiarygodnych ustaleń faktycznych konieczne jest ustalenie wysokości zarobków w sposób precyzyjny i pewny i to na ubezpieczonym spoczywa obowiązek przedłożenia w organie rentowym dokumentów niezbędnych nie tylko do przyznania prawa do świadczenia, ale również mających wpływ na jego wysokość (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 2001 r. II UKN 297/00). Z obowiązku powyższego w przedmiotowej sprawie ubezpieczony się wywiązał jedynie częściowo mając na uwadze zarzuty, jakie formułował pod adresem decyzji pozwanego.

Podstawę orzekania Sądu w sprawie stanowiło zatem hipotetyczne wyliczenie kapitału początkowego (k. 52 akt sprawy) – wykonane w oparciu o opisane wyżej ustalenia Sądu odnośnie potwierdzonych dokumentami składników wynagrodzenia S. G. w spornym okresie. Do ustalenia wartości kapitału początkowego Zakład przyjął podstawę wymiaru kapitału początkowego w kwocie 1.100,75 zł. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 90,16%. Zakład przyjął 30 lat, 2 miesiące i 8 dni okresów składkowych. Kapitał początkowy ustalony na dzień 01 stycznia 1999 r. wyniósł 144.882,98 zł. Decyzja hipotetyczna okazała się korzystniejsza dla ubezpieczonego od spornych decyzji pozwanego, zatem na jej podstawie Sąd uwzględnił w części odwołanie wnioskodawcy.

Zatem uwzględniając powyższe na zasadzie art. 477⁽¹⁴⁾ § 2 k.p.c. w związku z przywołanymi wyżej przepisami, Sąd Okręgowy w punkcie 2 wyroku zmienił zaskarżone decyzje pozwanego organu rentowego z dnia 05 kwietnia 2013 r. oraz 24 maja 2013 r. w ten sposób, iż zobowiązał organ do ustalenia wysokości kapitału początkowego ubezpieczonego S. G. przy przyjęciu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru 90,16%.

W pozostałym zakresie obydwu odwołań ubezpieczonego w Sądu jako niezasadne podlegały oddaleniu, o czym Sąd orzekł w punkcie 3 wyroku na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. w związku z cytowanymi wyżej przepisami.

W punkcie 4 wyroku, rozstrzygając o kosztach postępowania, Sąd na zasadzie art. 100 k.p.c. zniósł wzajemnie między stronami koszty postępowania. Niewątpliwie w przedmiotowej sprawie doszło bowiem do częściowego uwzględnienia żądań zarówno skarżącego, jak i organu rentowego (częściowa zmiana spornych decyzji oraz częściowe oddalenie odwołań) – za niezasadne Sąd uznał zatem obciążanie kosztami postępowania tylko jednej ze stron. Rozstrzygnięcie powyższe wydaje się adekwatne w niniejszej sprawie, mając na uwadze najnowsze orzecznictwo Sądu Najwyższego, zgodnie z którym jeżeli strony w równym lub zbliżonym stopniu wygrały i przegrały proces, a poniesione przez nie koszty nie pozostają w dysproporcji, właściwym rozstrzygnięciem jest zniesienie wyłożonych kosztów postępowania (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 października 2012 r., IV CZ 68/12). Wzajemne zniesienie (stosunkowe rozdzielenie) kosztów procesu nie wymaga dokładnego obliczenia stosunku części uwzględniającej powództwo do części oddalającej pozew, a zasadniczym kryterium rozłożenia ciężaru kosztów procesu jest w takim wypadku poczucie słuszności (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 maja 2012 r., II PZ 11/12).

SSO Monika Popielińska